

TUNEL SEELISBERG

Mnogi su se odlučili (prije ili kasnije) za kruh od sedam kora iako je tada bio *kunst*, tj. umijeće dobiti putovnicu. Upisivali su se u razna sportska društva s kojima su odlazili na međudržavna natjecanja i koristili priliku za azil. Među prvima su bili naši tenisači (Punčec, Palada, Mitić i dr.). Mnogi su se upisivali u planinarska društva (planinari i skijaši) kako bi im grupni izleti bili prilika za ilegalni prelazak državne granice. Neki su na Savskom kupalištu u Zagrebu ostavljali složeno odijelo, cipele i svari jer su se *“utopili u Savskom viru”*. Kao emigranti teško su dolazili do radne dozvole. Oni koji su se uspjeli dokazati na poslu dobili bi radnu dozvolu kao emigranti, ali nisu kasnije najavljivali pismom svoj dolazak ni roditeljima, ni kumu, ni prijatelju. Razlog je bio jednostavan. Svi su željeli od njih kupiti devize. Tako je npr. oko 1960. godine za kupnju novog automobila Mini Morris trebalo pripuniti (u švercu – na crno) *“samo”* 1000 USD.

In memoriam o kolegi Stjepanu Domitranu, dipl. ing. geodezije (1930. – 2017.) napisali su profesori Miljenko i Nikola Solarić u Geodetskom listu br. 3 iz 2017. godine. Precizna geodetska mjerenja za probijanje tunela Seelisberg radio je kolega Domitran uz vlastito osmišljenu tehniku oskultacije dok su mu drugi prema vlastitim nacrtima radili specijalne signalne značke te različiti pribor za dva teodolita Wild i nivelir Ni2. Ovdje moram spomenuti da

Slika 1. Zlatna plaketa.

je geodetske instrumente i prateći pribor njegova supruga Ivana Domitran, dipl. ing., profesorica matematike, donirala 2018. godine Tehničkom muzeju Nikola Tesla za stalni izložbeni postav u geodetskoj “kancelariji”.

Franjo Krizmanić je 1951. godine priredio priručnik *Pisači stroj* na 158 stranica. Tvrtka Hewlett-Packard izradila je 1987. priručnik za elektroničko računalo HP-15C na 293 stranice u koji je kolega Domitran pridodao na 11 stranica “naše” računске aplikacije. Isto tako u priručniku HP-19C/HP-29C, koji ima 188 stranica, pridodao je “naše” primjere na još 11 stranica.

Kolega Domitran našao se u Švicarskoj u doba priprema za gradnju autoputa između kantona Nidwaldem i Uri kao važan dio švicarske mreže putova između njezina sjevera i juga. Kod mjesta Seelisberg trebalo je prokopati dvocijevni tunel duljine 9292 metra. Sjeverni portal nalazi se iznad Vierwaldstattersee kod Beckenried NW, a južni portal u prostoru Seedorf UP na zapadnoj obali Umersees. Svaka cijev ima dvije vozne trake. Razmak tunela na portalima je 25 metara, a u srednjem dijelu zbog geoloških i geomehaničkih razloga, tj. radi “gorskog pritiska” odabran je razmak od 60 metara. Visina portala tunela je 4,5 m, širina kolovoza 7,5 m te 0,8 m do zida tunela za nadzornički nogostup. Svakih 300 metara prokopani su međuhodnici. Iznad tunela je 1400 metara brda. Taj je tunel još uvijek jedan od najduljih dvosmjernih tunela kroz koji dnevno prolazi 20 000 vozila brzinom od 100 km na sat.

Radovi na tunelu započinju 1971. godine. Tunel je probijen 23. srpnja 1976., a 12. prosinca 1980. pušten je u promet. Prigodom svečanog otvorenja tunela kolega Domitran dobio je zlatnu plaketu (slika 1), koja je od 2018. godine izložena u Tehničkom muzeju Nikola Tesla u “kancelariji” *Katastar-zemljomjerstvo*.

Božidar Kanajet